

ELŐSZÓ

A skót királyság a IX. században három nagy kelta népcsoport, a skótok, piktek és a britek, valamint a VI. sz. folyamán a mai Dél-Skócia vidékére települt angolok területén jött létre. A trónért folytatott küzdelem Skócia egész középkori történetén végigvonult: az első királyi dinasztiának, az Alpin-háznak szinte mindegyik uralkodója gyilkosság áldozata lett. Konszolidált viszonyok csak a IX. sz. második felében jöttek létre. A XI–XIII. századi bevándorlások következményeként Dél-Skócia – ahol túlsúlyba került az angolszász elem – lett az ország legfejlettebb területe, míg a Felföld továbbra is a lassan feudalizálódó kelta klánok kezében maradt.

A megerősödött angol állam minden eszközt megragadva többször is függésbe kényszerítette a skót királyságot. A XIII. sz. végének újabb trónviszálya ismét lehetőséget nyújtott az angol uralkodónak a beavatkozásra. A tizenhárom trónkövetelő közül I. Edward angol király John Balliolt támogatta, de csak amíg az feltétel nélkül engedelmeskedett neki. Az anarchiából végül Robert Bruce emelte ki az országot, aki az 1328-as northamptoni szerződésben immár jogilag is elismertette Skócia függetlenségét. Robert Bruce 1329-ben meghalt, utódát, az öt éves Dávidot 1331-ben koronázták meg. A kisfiú gyámja 1332. júliusában azonban váratlanul elhunyt, s az új régens megválasztása után négy nappal, augusztus 6-án partra is szállt Edward Balliol. Innentől kíséri végig az eseményeket ez a néhány részlet a lanercosti krónikából és a bridlingtoni kanonok gestájából egészen Balliol III. Edwardnak tett hűségesküjéig, amelyben az ország gazdaságilag legfontosabb területeit átadja az angoloknak.

A lanercosti krónika a XIII–XIV. sz. több évtizedén keresztül folyamatosan íródott a lanercosti ferences kolostorban. Egy ismeretlen nevű bridlingtoni kanonok írta a Gesta Edwardi de Carnarvon-t, mely az 1330-as évek második felében készült el, s 1339 után már csak kiegészítéseket csatoltak hozzá. Bár mindkét krónikáíró erősen elfogult az angolok javára (mivel maguk is angol alattvalók), műveik mégis ezen események két legfontosabb forrásának tekinthetők.

Edward Balliol később lassanként egész Skóciából kiszorul, majd 1356-ban már csak névleges királyi címét is elveszti. A gazdag déli területek csak fokozatosan kerülnek vissza a skót királyok fennhatósága alá, utoljára Berwick 1461-ben, hogy aztán 1482-ben örökre elveszítsék.

———— Skócia és Anglia eredeti határa

- - - - Anglia által 1334 - ben bekebelezett területek határa

FIFE grófság neve